

Sotainvalidien Veljesliitto

Sotainvalidien Veljesliitto on Suomen vanhin veteraanijärjestö, ja se on myös vammaisjärjestö. Talvisodassa vammautuneet perustivat Sotainvalidien Veljesliiton 18.8.1940 huolto-, etu- ja veljesjärjestökseen. Omalla järjestöllään he varmistivat, että heidän uusi tilanteensa invalideina tulisi hoidetuiksi. Kaikkiaan sodissamme 1939–1945 vammautui pysyvästi n. 96 000 ihmistä. Mukaan luetaan myös siviilit, jotka vammautuivat sodan johdosta esim. pommituksissa tai maastoon jääneistä miinoista.

Sotainvalidien avuksi perustettiin 1940-luvulla kuntakohtaisia sotainvalidiosastoja sekä maakunnittain toimivia sotainvalidipiirejä, joissa varmistettiin, että vammautuneet saivat tarvitsemansa avun. Alusta alkaen osastot tarjosivat jäsenilleen yhteisön, jonka parissa viettää aikaa ja saada vertaistukea. Tämä oli tärkeää myös sotainvalidien puolisoille, joiden osa vammautuneen rinnalla ei aina ollut helppo.

Jäsenten hoidon turvaaminen on aina ollut toiminnan keskiössä: rauhan tultua Veljesliitto perusti valtion tuella kuusi laitosta, jotka erikoistuivat mm. aivovammaisten ja amputoitujen sotainvalidien hoitoon. Liitto järjesti ammattikoulutusta heille, joiden vamma esti entiseen työhön palaamisen. Suomalainen sotavammaisten hoito on ollut kansainvälisestikin tarkasteltuna ainutlaatuista.

Veljesliitossa toimi eri vammoihin perustuneita erikoisjäsenyhdistyksiä, kuten Sotatuberkuloottiset, Sotasokeat, Aivoinvalidit ja Amputoidut. Sotainvalidit ovat olleet edelläkävijöitä suomalaisessa vammaisurheilussa, kuntoutuksen kehittämisessä ja ikäihmisen turvallisen kotona asumisen tukemisessa käynnistämällä asuntojen korjausneuvonnan.

Sotainvalidihuollon tärkein työkalu on ollut sotilasvammalaki, joka määrittelee sotainvalidin haitta-asteesta riippuvaiset korvaukset. Liiton edunvalvontatyön tuloksena lakia on vähitellen muutettu vastaamaan jäsenistön muuttuvia tarpeita.

Sotainvalidien sekä heidän puolisojensa ja leskiensä apuna toimii Suomessa 18 sotainvalidipiiriä sekä yksi piiri Ruotsissa. Sotainvalidiosastojen määrä on vähentynyt pienenevän jäsenistön myötä. Vuoden 2021 alkaessa sotainvalideja oli 900, heidän puoliso- ja leskijäseniään, jotka myös kuuluvat liiton edunvalvonnan piiriin, oli 4 581. Jäsenistön arjessa näkyvässä työssä suuressa roolissa ovat vapaaehtoiset tukijäsenet, joita oli vuoden 2021 alkaessa 2 949.

Sotainvalidien symbolina on taiteilija **Lasse Marttisen** suunnittelema lehvien keskellä oleva katkennut miekka. Miekka ja sen ylöspäin osoittava terä kuvaavat terveytensä menettäneitä sotainvalideja, jotka vammoistaan huolimatta ovat luottavaisesti rakentaneet maata. Symboli otettiin käyttöön vuonna 1950, kun liitto täytti kymmenen vuotta.